

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobkyně B. Z.**, nar. XX. X. XXXX, bytem P., O. n. L., zastoupené **K. Z.**, nar. XX. X. XXXX, bytem P., O. n. L., proti **žalované České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o **žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 6. 2014, č. j. 535 115 016/315-SJ,**

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 6. 2014, č.j. 535 115 016/315-SJ, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalované rozhodnutí a žaloba

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 16. 6. 2014, č. j. 535 115 016/315-SJ (dále „též žalované rozhodnutí“), byly zamítnuty námitky

(§ 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“) **žalobkyně proti rozhodnutí žalované** ze dne 2. 4. 2014, č. j. 535 115 016, **kterým žalovaná** podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 296/2013 Sb. **upravila (resp. zvýšila) žalobkyni** od lednové splátky 2014 vyplácený invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně v celkové výši 11 204 Kč, a to tak, že jeho procentní výměru navýšila o 0,4 % (tj. o 36 Kč) na 8 910 Kč a základní výměru navýšila o 10 Kč na 2 340 Kč, tj. celkově o 46 Kč na 11 250 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž výslovně uvedla, že si je vědoma toho, že žalované rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem (viz list číslo 13 soudního spisu /třetí odstavec/, list číslo 62 soudního spisu a protokol o jednání ze dne 16. 2. 2015), **proto „nepožaduje jeho zrušení“, „co však požaduje, je to, aby bylo řízení přerušeno a ústavní konformnost zák. č. 314/2012 Sb. byla postoupena KS zde k ÚS k posouzení“** (list číslo 62 soudního spisu a protokol o jednání ze dne 16. 2. 2015). Žalobkyně totiž „*dočasné částečné snížení valorizací 314/2012 Sb.*“ za účelem „*vylepšení bilance rozpočtu*“ považuje de facto za „*zvýšení daně z příjmů*“, přičemž neústavnost tohoto opatření spatřuje žalobkyně v tom, že „*zvýšení daní*“ nepostihlo všechny skupiny obyvatelstva „*stejně*“ a důchodci tak přispívají „*k vylepšení bilance rozpočtu*“ více než zaměstnanci s průměrnou či dokonce s nadprůměrnou mzdou (list číslo 7 soudního spisu), což žalobkyně hodnotí (s odkazem na nálezy Ústavního soudu ČSFR ze dne 8. 10. 1992, sp. zn. Pl. ÚS 22/92) jako diskriminaci, resp. jako porušení principu rovnosti.

II.

Vyjádření žalované

Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejprve připomněla, že podle čl. I bodu 3. zák. 314/2012 Sb. se zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zdp“), mění tak, že v ustanovení § 67 odst. 6 se za větu první vkládá věta „*Pro zvýšení procentní výměry vyplácených důchodů v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2015 se však při stanovení růstu cen podle věty první použije jen jedna třetina procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen.*“

Podle § 67 zdp se vyplácené důchody zvyšují v závislosti na růstu indexu spotřebitelských cen a na růstu mezd. Dané ustanovení rovněž stanoví období pro zjišťování růstu cen a období pro zjišťování růstu reálné mzdy a rovněž předkládá jednoznačná pravidla, podle kterých se základní a procentní složka dávky důchodového pojištění v závislosti ke zjištěným kritériím zvyšuje.

Podle § 4 odst. 1 vyhl. č. 296/2013 Sb. (zvýšení důchodů v roce 2014) se důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí přiznané před 1. lednem 2014 zvyšují od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2013 tak, že

a) základní výměra důchodu se zvyšuje o 10 Kč měsíčně,

b) procentní výměra důchodu se zvyšuje o 0,4 % procentní výměry důchodu, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Podle § 4 odst. 2 vyhl. č. 296/2013 Sb. je-li důchod upraven pro souběh s jiným důchodem nebo se vyplácí ve výši poloviny anebo se nevyplácí pro souběh s výdělečnou činností, upraví se při změně výše vypláceného důchodu, která souvisí s důvody úpravy důchodu, nebo při obnovení výplaty důchodu zvýšení procentní výměry důchodu podle odstavce 1 písm. b), a to podle té výše procentní výměry důchodu, která náleží ode dne této změny nebo obnovení výplaty důchodu. Procentní výměry vdovských, vdoveckých a sirotčích důchodů se zvyšují, jen jestliže nebyly vyměřeny z procentních výměr důchodů zvýšených podle odstavce 1.

Dále žalovaná zdůraznila, že z obsahu žaloby je jednoznačné, že žalobkyně je zcela srozuměna se zákonnou úpravou, podle níž byla výše jejího invalidního důchodu upravena. Žalobkyně pouze zpochybňuje soulad § 67 odst. 6 zdp s ústavním pořádkem. K tomu žalovaná uvedla, že podle ustanovení § 67 zdp se vyplácené důchody zvyšují v závislosti na růstu indexu spotřebitelských cen a na růstu mezd (v závislosti na ekonomickém růstu), přičemž samotné zvýšení důchodu je determinováno finančními možnostmi státu. Pokud zákonodárce rozhodl o dočasném omezení valorizace důchodů, podle kterého se pro stanovení výše zvýšení procentní výměry vyplácených důchodů vychází pouze z jedné třetiny procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen, přistoupil k němu po poradě s ekonomickými ministry a především po důkladném uvážení. Jedná se o relevantní právní úpravu, jejímž legitimním cílem je pozitivní opatření ve vztahu k potřebnému omezení výdajů státního rozpočtu, třebaže sekundárně vede i k omezení růstu příjmů poživatelů dávek důchodového pojištění a negativně ovlivňuje jejich životní úroveň. Nicméně v tomto nelze dle žalované spatřovat nezákonnost, neústavnost ani diskriminaci. Sama žalovaná je nadto „pouze“ výkonným orgánem, tudíž je povinna zákonné předpisy dodržovat a nikoliv je svévolně měnit. Vzhledem k obsahu žaloby si žalovaná dovoluje doporučit žalobkyni, aby se se svými návrhy a podněty obrátila přímo na zákonodárce či na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Z výše uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby soud řízení nepřerušoval, věc Ústavnímu soudu nepředkládal a žalobu zamítl.

III.

Posouzení věci krajským soudem

Nejprve krajský soud připomíná, že podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, dostupný na www.nssoud.cz).

Dále platí, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek odpovědi na každou námitku, resp. argument (srov. kupř. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05 a IV. ÚS 787/06, III. ÚS 961/09). **Rozsah reakce na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry** (proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení /srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13, dostupný na www.nssoud.cz/), případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) **i s akceptací odpovědi implicitní** (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09 /odstavec 4 odůvodnění/, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10 /odstavec 5 odůvodnění/, usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09 /odstavec 6 odůvodnění/, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72, dostupný na www.nssoud.cz atd.) - tzn., že **na námitky lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí orgán veřejné moci prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (tento právní názor akceptoval i Nejvyšší správní soud – viz např. bod 15 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 6 Ads 237/2014 – 9).** Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „*[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné opONENTUŘE (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (srov. nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, bod 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, bod 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 – 50, bod 17, popř. rozsudky ve věcech 1 Afs 81/2013, 1 Afs 82/2013, 1 As 72/2013, 9 Afs 22/2013, 9 Afs 39/2013, 9 Afs 45/2013, 3 As 80/2013 a řada dalších). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. bod 24. nálezu 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08; Ústavní soud zde uvedl: „*Ústavní soud se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky, protože by rozhodnutí o nich nebylo způsobilé změnit výrok.*“), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem prepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly.

Obdobně platí, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto bude soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47, a ze dne 30. 6. 2014, č. j. 8 Azs 71/2014 – 49, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Žalobkyně v žalobě a v jejím doplnění výslovně uvedla, že „nepožaduje zrušení“ žalovaného rozhodnutí, neboť (jak připouští) bylo vydáno v souladu se zákonem (s čímž se soud ztotožňuje a na odůvodnění žalovaného rozhodnutí, které tvoří společně s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně jeden celek, plně odkazuje), avšak dle žalobkyně protiústavním. Žalobkyně proto navrhovala, aby řízení před soudem bylo podle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přerušeno a ve věci byl předložen Ústavnímu soudu návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Krajský soud se proto zabýval pouze tím, zda jsou pro takový postup splněny podmínky.

Soud je v souladu s čl. 2 odst. 3 a čl. 95 odst. 1 Ústavy,¹ čl. 2 odst. 2 Listiny² a § 79 odst. 1 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o soudech a soudcích“),³ vázán stejně jako žalovaná zákonem. Pouze v případě, že by soud dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu (čl. 95 odst. 2 Ústavy /soud však k tomuto závěru nedospěl, jak bude rozvedeno níže/). **Vhodnost, účelnost či sociální spravedlnost právní úpravy soud (a to ani Ústavní) zásadně neposuzuje, neboť tyto úvahy nepřísluší soudům, nýbrž zákonodárci, na něhož se musí případně žalobkyně se svými podněty obrátit. Jedná se totiž o otázky v podstatě politické, kam primárně spadá celá oblast tzv. sociálních práv (k tomu srov. např. bod 78 nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08, a dále bod 90 odůvodnění nálezu ze dne 20. 5. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08, či usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 1312/13).**

Z výše uvedeného plyne, že účastník řízení má možnost a právo předložení věci Ústavnímu soudu navrhnout, nicméně obecný soud není povinen takovému návrhu vyhovět, pokud sám názor účastníka řízení nesdílí (srov. např. nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 10. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 30/98, publikovaný pod č. 243/1999 Sb.). Čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky nezakládá subjektivní veřejné právo na přerušování řízení a na předložení věci Ústavnímu soudu (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 5. 1997, sp. zn. I. ÚS 16/97; publ. in: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 8, č. 52, nálezu ze dne 2. 11. 1999, sp. zn. II. ÚS 404/98, publ. in: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 16, č. 151, nálezu ze dne 11. 7. 1996, sp. zn. II. ÚS 87/95, publ. in: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 5, č. 66).

Pokud jde o podstatu sporu, je třeba připomenout, že právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří náleží mezi sociální práva, jejichž specifickým charakterem je, že nemají bezpodmínečnou povahu a je možné se jich domáhat pouze v mezích zákonů (čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod /dále též „Listina“/). Toto ustanovení dává pravomoc zákonodárci stanovit konkrétní podmínky realizace sociálních práv. Zákonné provedení nesmí být v rozporu s ústavními principy. Jinými slovy: příslušné zákony nesmí ústavně zaručená sociální práva popřít či anulovat. Při provádění ústavní úpravy zakotvené v Listině se zákonodárce musí řídit čl. 4 odst. 4 Listiny, podle kterého při

¹ Čl. 2 odst. 3 Ústavy zní: Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Čl. 95 odst. 1 Ústavy zní: Soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou.

² Čl. 2 odst. 2 Listiny zní: Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

³ § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích zní: Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem.

používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu.

K minimálnímu standardu základního práva podle čl. 30 odst. 1 Listiny se Ústavní soud vyslovil již v odůvodnění (bod 78) nálezu ze dne 24. 4. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 2/08. Tehdy Ústavní soud uvedl, že „...*prostor k derogačnímu zásahu Ústavního soudu by nastal pouze tehdy, pokud by bylo zjištěno a prokázáno, že nová právní úprava snižuje realizaci ústavně zaručeného standardu sociálních dávek až k praktickému znemožnění jejich realizace či dokonce k jejich plošnému odejmutí. ...Pokles různých sociálních dávek je sice pro řadu subjektů nepříjemný, ale neklesl pod úroveň, znemožňující skromnou existenci dotčených subjektů. Posoudit otázku účelnosti, vhodnosti a sociální spravedlnosti zákonné úpravy v této oblasti je pouze v pravomoci zákonodárce, do jehož činnosti Ústavní soud, kromě případů zjištěné neústavnosti, zasahovat nemůže. Jedná se totiž o otázky v podstatě politické, kam primárně spadá i celá oblast tzv. sociálních práv.*“

Čl. I bodem 3. zák. č. 314/2012 Sb., o jehož neústavnosti je žalobkyně přesvědčena, byl změněn § 67 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění tak, že za větu první byla vložena věta „*pro zvýšení procentní výměry vyplácených důchodů v období od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2015 se však při stanovení růstu cen podle věty první použije jen jedna třetina procentního přírůstku indexu spotřebitelských cen*“.

Z výše uvedeného je dle krajského soudu zřejmé, že v důsledku této změny, jejímž cílem bylo (dle důvodové zprávy k zákonu č. 314/2012 Sb.) „*dočasně omezit v letech 2013 – 2015 výši zvýšení důchodů stanovenou zákonem o důchodovém pojištění a přispět tak ke stabilizaci bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu*“, došlo „*pouze*“ (soud si je plně vědom toho, že toto opatření bylo pro dotčené subjekty nepříjemné) k časově omezené úpravě valorizace důchodů, nikoli však k plošnému „*odejmutí*“ důchodů či k snížení důchodů na úroveň, která by dotčeným subjektům nezaručovala ani (slovy Ústavního soudu) „*skromnou existenci*“. **K zásahu do jádra (substance) práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří** (srov. body 103 až 105 nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 5. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 1/08 /N 91/49 SbNU 273; 251/2008 Sb./) **tedy dle názoru krajského soudu nedošlo. Vzhledem k tomu, že dotčená právní úprava** (věta druhá § 67 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 8. 2014, čl. I bod 3. zák. č. 314/2012 Sb.) **současně sledovala legitimní cíl** („*dočasně omezit v letech 2013 – 2015 výši zvýšení důchodů stanovenou zákonem o důchodovém pojištění a přispět tak ke stabilizaci bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu*“), **tedy** (s ohledem na ekonomickou situaci a její prognózu v době přijetí právní úpravy) **nebyla svévolným a iracionálním⁴ zásahem do práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, neshledal krajský soud důvody pro přerušení řízení podle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a k předložení návrhu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu** (či k využití oprávnění neaplikovat § 4 odst. 1 vyhlášky č. 296/2013 Sb., neboť toto ustanovení neodporuje zákonu ani mezinárodním smlouvám).⁵ Ostatně Ústavní soud

⁴ Pokud jde o zhodnocení racionality a efektivity dopadu popsaných úsporných opatření, mělo by toto posouzení být spíše otázkou odborných ekonomických analýz, nikoli předmětem ústavněprávního přezkumu.

⁵ Na tomto místě krajský soud připomíná, že Ústavní soud usnesením ze dne 9. 12. 2014, sp. zn. I.ÚS 281/14, odmítl návrh žalobkyně na zrušení ustanovení § 67 odst. 2, 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 286/2011 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2012 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2012 a o zvýšení důchodů v roce 2012. Obdobně usnesením ze dne

v odůvodnění nálezu (bod 38) ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 4/07, konstatoval, že „...v uvedeném postupu zákonodárce nelze podle přesvědčení Ústavního soudu shledat žádnou neodůvodněnou diskriminaci; je skutečně a nepochybně věcí každého státu stanovit, jaké valorizace důchodů, reagující na aktuální příjmovou a cenovou úroveň konkrétního státu budou prováděny.“

Pro úplnost je možno dodat, že Ústavní soud při posuzování otázek spadajících do kompetence zákonodárce uplatňuje dlouhodobě sebeomezující (self-restraint) přístup. Ústavní soud opakovaně judikoval, že mu nepřísluší hodnotit model důchodového systému hledisky politickými či ekonomickými (ve smyslu de lege lata) ani modelovat optimální důchodový systém (ve smyslu úvah de lege ferenda). Jeho volba a parametry jsou ostatně již řadu let předmětem politických i odborných diskusí v souvislosti s (více méně konsenzuálně vnímaným) ohrožením dlouhodobé finanční udržitelnosti stávajícího systému s ohledem na demografický vývoj (srov. bod 97 odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 8/07). Obdobně v odůvodnění nálezu ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 29/08 (bod 60), Ústavní soud uvedl, že nehodlá přezkoumávat souladnost daňové politiky s ostatními politikami, neboť by se ocitl na tenkém ledě ne vždy průkazných analýz, jejichž výsledky přísluší posoudit a vyvodit z nich politické konsekvence demokratickému zákonodárci, který musí zvážit, zda je daňová úprava vhodná a nezbytná.

K tvrzenému porušení principu rovnosti (k němuž mělo dojít neodůvodněným rozdílným „daňovým“ zatížením různých skupin obyvatelstva /důchodci vs. ekonomicky aktivní osoby/) je třeba uvést, že žalobkyně směřuje právo na hmotné zabezpečení ve stáří a povinnosti platit daně. Dočasné omezení valorizace nelze dle krajského soudu považovat za daň. Žalobkyně přehlíží, že dle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, příjem v podobě dávky z důchodového pojištění je od daně osvobozen až do výše 36 násobku minimální mzdy ročně.

Dále je zřejmé, že žalobkyně srovnává dvě odlišné skupiny osob – důchodce a ekonomicky aktivní subjekty (příjem ze zaměstnání je bezprostřední odměnou za vykonanou práci, starobní důchod je nárokem plynoucím z účasti v průběžném systému důchodového pojištění, který pobírají ti, kteří do něj po celou dobu svého ekonomicky aktivního života přispívali). Uvažovat v kategorii rovnosti lze však pouze v relaci mezi nejméně dvěma osobami (skupinami osob) ve stejném, resp. srovnatelném postavení (srov. nálezy Ústavního soudu ČSFR sp. zn. Pl. ÚS 22/92). Jinými slovy o nedovolené nerovné zacházení jde pouze tehdy, kdy se poruší pravidlo stejnému stejně, odlišnému odlišně. To znamená, že není možné konstatovat nerovné zacházení v případech, kdy se různě zachází s osobami, které nejsou ve stejné situaci (srov. bod 25 odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2014, č. j. 6 Ads 150/2012 – 37, dostupného na www.nssoud.cz).

Jelikož dočasné omezení valorizace dopadlo na všechny subjekty (bez rozdílu), které lze zahrnout pod osobní rozsah dotčeného právního předpisu, nezasahují dle

3. 4. 2012, sp. zn. IV. ÚS 1079/12, odmítl návrh žalobkyně na zrušení ustanovení § 67 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. a ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 286/2011 Sb.

názoru krajského soudu žalobkyní označená ustanovení obecně závazných právních předpisů do ústavně chráněného principu rovnosti, neboť nelze namítat nerovnost tam, kde zákon stanoví pro všechny subjekty, které lze zahrnout pod osobní rozsah právního předpisu (důchodci), stejné podmínky nároku (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 2. 4. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 47/95, či bod 106 nálezu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

Pro úplnost je třeba dodat, že Ústavní soud v řadě nálezů (za všechny srov. sp. zn. Pl. ÚS 15/02 či sp. zn. Pl. ÚS 53/04) konstatoval, že v oblasti práv hospodářských, sociálních, kulturních a menšinových, v nichž je stát začasť povinován k aktivním zásahům, jež mají odstranit křiklavé aspekty nerovnosti mezi různými skupinami složitě sociálně, kulturně, profesně či jinak rozvrstvené společnosti, disponuje zákonodárce logicky mnohem větším prostorem k uplatnění své představy o přípustných mezích faktické nerovnosti uvnitř ní. Volí proto preferenční zacházení mnohem častěji. V již citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/07 Ústavní soud dokonce shledal ústavně konformním „jednorázový příspěvek důchodci“ (jehož účelem bylo poskytnout ze strany státu poživatelům důchodů jednorázovou výpomoc v souvislosti se změnami ve výši sazby daně z přidané hodnoty), který přitom nebyl pojat jako plošný, určený pro všechny obyvatele České republiky, ale pouze pro určité skupiny osob.

IV.

Závěr a náklady řízení

Lze tedy uzavřít, že žaloba nebyla důvodná, a proto ji soud podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I). V této souvislosti je vhodné žalobkyni připomenout, že samotnou okolnost, že soud nepřisvědčil argumentaci účastníka řízení, nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II).

P o u č e n í :

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 16. února 2015

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová